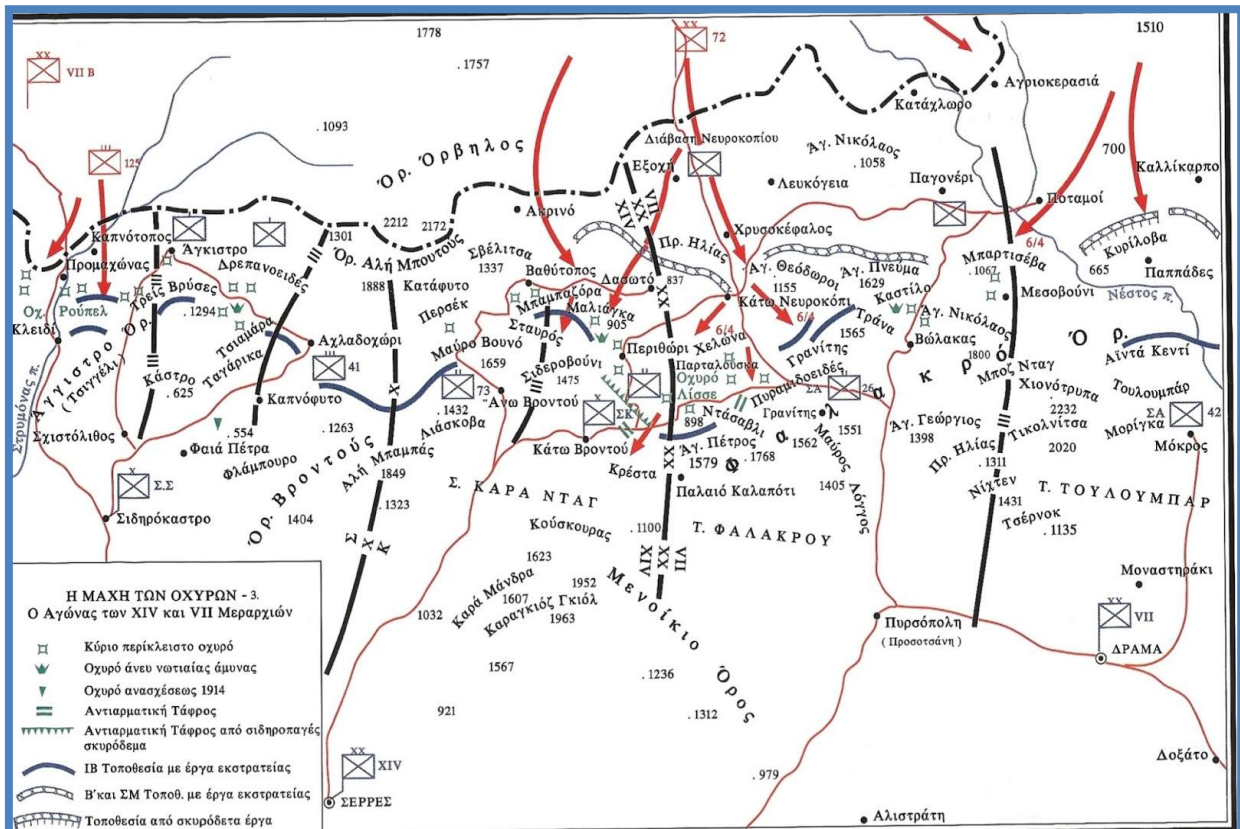

Η οχύρωση των Βορείων Συνόρων 1936-1940.

Γράφει ο Θεοδόσης Π. Τάσιος

Η οχύρωση των Βορείων Συνόρων 1936-1940 * Ελληνικά χέρια, ελληνικά λεφτά κι ελληνική τεχνογνωσία κατασκεύασαν ένα μέγιστο τεχνικό έργο.

Τώρα που προωθούνται (ή συνωθούνται) τα Μεγάλα Τεχνικά Έργα. Τώρα που τα έργα Πολιτικού Μηχανικού (μαζύ με τα οικοδομικά) αναγνωρίστηκαν ως η μεγαλύτερη Βιομηχανία της Χώρας. Τώρα που ο εθνικός κομφουζιονισμός αμβλύνεται και επιτρέπει την υπέρβαση της φαρισαϊκής εξίσωσης «εργολάβος ίσον απατεών». Τώρα είναι (επιτέλους) καιρός ν' αναμνησθούμε οτι ελληνικά χέρια, ελληνικά λεφτά, ελληνική διευθυντική οργάνωση κι ελληνική τεχνογνωσία, κατασκεύασαν (πριν απο 65 χρόνια) ένα μέγιστο τεχνικό έργο: Την οχύρωση των Βορείων Συνόρων της Χώρας, κατασκευασμένη απ' τον Ελληνικό Στρατό κι απ' τους έλληνες Μηχανικούς. Στη συνοριακή γραμμή Ελλάδας – Βουλγαρίας, κατασκευάσθηκαν 21 Οχυρά (μεταξύ των οποίων η Παπαδοπούλα, το Ιστίμπεη, το Αρπαλούκι, το Ρούπελ, το Περιθώρι, το Πυραμιδοειδές κ.ά.). Το καθένα-τους ήταν ενα περικλειστο έργο ικανό να αμυνθή προς κάθε κατεύθυνση, με επιφανειακά έργα βολής (πυροβόλων, όλμων, βομβιδοβόλων, πολυβόλων κλπ.) και με ποικίλα άλλα υπόγεια έργα εγκατα-

στάσεων υποστήριξης (διοικητήριο, θάλαμοι, διαβιβάσεις, μαγειρεία, αποθήκες κάθε είδους, δεξαμενές, νοσοκομείο, συστήματα αερισμού και φωτισμού, αποχετεύσεις κλπ.). Ανάμεσα σε κάθε Οχυρό προς τα γειτονικά-του και προς τη μεθόριο, είχαν κατασκευασθή έργα εκστρατείας και θέσεις μάχης για την επιβράδυνση του εχθρού, μαζί με ισχυρά αντιαρματικά κωλύματα, οδικό δίκτυο κλπ.

Ιδού πρώτα μια συνοπτική παρουσίαση του Έργου:

*** Περίοδος 1937-1940'**

* Δαπάνη 1,5 δισεκατομμύριο τοτίνες δραχμές (η σημερινή ισοδυναμία των οποίων μπορεί να κυμαίνεται από 2 έως 20 τρισεκατομμύρια δραχμές, ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίον θα βρεθή η αντιστοιχία).

* Σύνολο ημερομισθίων 3.000.000.

* Μήκος υπογείων στοών 24.000 μ.

* Μήκος υπογείων καταφυγίων 13.000 μ.

* Υπόγειες και επιφανειακές εκσκαφές 900.000 κυβ. μ.

* Τσιμέντο (ειδικό 500 χγ/εκ², καί κοινό) 66.000 τόνοι.

* Σκυροδέματα (οπλισμένα και άοπλα) 180.000 κυβ. μ.

* Σιδηροπλισμός 12.000 τόνοι.

* Σωλήνες αερισμού 17.000 μ.

* Σωλήνες ύδρευσης 75.000 μ.

* Σωλήνες αποχέτευσης 24.000 μ.

Κάθε σύγκριση με τον υπόγειο σιδηρόδρομο των Αθηνών ή μ' οποιοδήποτε άλλο σύγχρονο τεχνικό έργο, κάνει τον θαυμασμό-μας να μεγαλώνη για το επίτευγμα εκείνο – ιδίως άν ληφθή υπόψη η διασπορά του έργου σε δυσπροσπέλαστα βουνά, οι δυσμενέστατες καιρικές συνθήκες (και το κράτος δυσαρέστων πολιτικών συνθηκών). Κι όμως, το δημόσιο αυτό Έργο πραγματοποιήθηκε φτηνά, σωστά και γρήγορα!

Τί είχαν παραπάνω εκείνοι οι πατεράδες κι οι παππούδες-μας, που δέν το 'χουμε εμείς; Αντε, ντέ... Μερικοί κακεντρεχείς, λένε οτι είχαν λίγο μεγαλύτερη δόση απο κείνη την ιδιότητα η οποία (λόγω εντόπιας ανεπάρκειας;) βαφτίζεται με τον αρβανίτικο όρο «μπέσα». Κι είχαν βέβαια κι έναν εμπειρότατον μάνατζερ που λεγόταν Ελληνικός Στρατός – μια αναγνώριση η οποία δέν ακούγεται όσο συχνά οφείλεται.

2. Όσο για την στρατηγική αποδοτικότητα του Έργου, φαντασθήτε την προοπτική πλαισίωσής-του με τον κύριο όγκο του Στρατού Εκστρατείας, για την αντιμετώπιση του βαλκανικού αντιπάλου, κατά του οποίου προοριζόταν το Έργο. Αντ' αυτού, η οχύρωση των Βορείων Συνό-

ρων πλαισιώθηκε μόνον με τα ανεπαρκέστατα υπόλοιπα του ελληνοϊταλικού μετώπου. Παρά ταύτα, άν εξαιρέσετε τα δύο άκρα της Γραμμής των οχυρών (το μεθοριακό Μπέλες και τον Εχίνο/Νυμφαία μετά την εκκένωση της Δυτικής Θράκης), οι Γερμανοί δέν παρεβίασαν **πουθενά** το φράγμα της οχυρωμένης Γραμμής Μπέλες-Νέστος. Ούτε οι βομβαρδισμοί του πολυάριθμου γερμανικού πυροβολικού, ούτε οι βολές με όπλα ευθυτενούς τροχιάς κατάφεραν τίποτα το ουσιώδες. Κι οι φρουρές των οχυρών αυτών μπόρεσαν κατ' επανάληψη να βγούν στην επιφάνεια, και να εκκαθαρίσουν τα γερμανικά τμήματα που είχαν «επικαθήσει» στον χώρο τους. Όταν μετά την συνθηκολόγηση, ο υποστράτηγος Schneider (επικεφαλής γερμανικής επιτροπής μελέτης της οχύρωσης) θα περπατήσει επί έναν μήνα τη Γραμμή, θα γράψει ότι τα οχυρά αυτά είχαν επιτύχει το βέλτιστον σε σύγκριση με οποιαδήποτε άλλη ανάλογη οχυρωματική Γραμμή στην Ευρώπη. Και θα ζητήσει απ' τον καθηγητή της Γεωλογίας Μητσόπουλον, ερμηνείαν της μεγάλης αντοχής του σκυροδέματος των έργων...

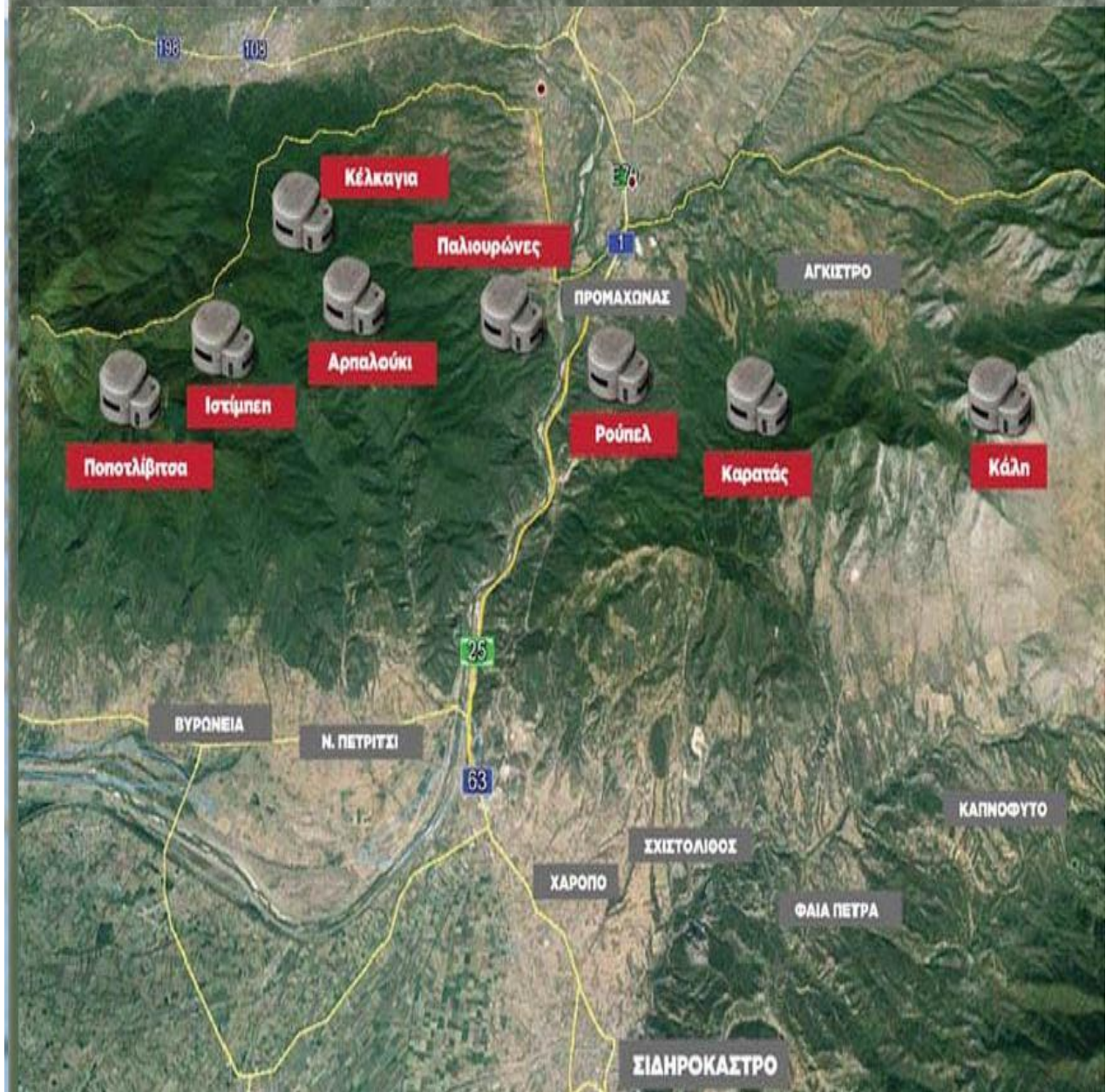
3. Το Έργο μελετήθηκε εξ ολοκλήρου απο το Μηχανικό του Ελληνικού Στρατού, αφού βεβαίως ο γενικός σχεδιασμός απο τακτική άποψη είχε γίνει απ' το Πεζικό και το Πυροβολικό. Δέν είναι μέσα στους σκοπούς αυτού του Σημειώματος να περιγράψη τις άλλες εκείνες «μάχες», τις **διανοητικές**, οι οποίες δόθηκαν για τη σύλληψη, την τεκμηρίωση, τον υπολογισμό, τη σχεδίαση και την προδιαγραφή του όλου εγχειρήματος. (Ας θυμηθούμε και το ανάλογο του Αρχιμήδους με τους γερανούς-του στην άμυνα των Συρακουσών). Αλλ' είναι ευχάριστο καθήκον να σημειώσουμε εδώ και τον ρόλο του **Εθν. Μ. Πολυτεχνείου** σ' αυτήν την προσπάθεια, ιδίως όσον αφορά την όπλιση, τη σύνθεση και τον έλεγχο Ποιότητας του σκυροδέματος του Έργου. Ο πρώτος Καθηγητής του Ωπλισμένου Σκυροδέματος στο Πολυτεχνείο, ο αείμνηστος Περικλής Παρασκευόπουλος, ήταν ένας απ' τους στρηρότερους συνεργάτες αυτής της προσπάθειας.

Ευχαριστίες οφείλονται στο Γενικό Επιτελείο Στρατού, στη Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού και στη Διεύθυνση Μηχανικού για την ευγενική άδειά-τους να ανακοινωθούν μερικά διαβαθμισμένα ιστορικά στοιχεία.

Ο κ. Θεοδόσης Π. Τάσιος είναι ομότιμος καθηγητής του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου.

Η κάτωθι φωτογραφία είναι από [εδώ](#)

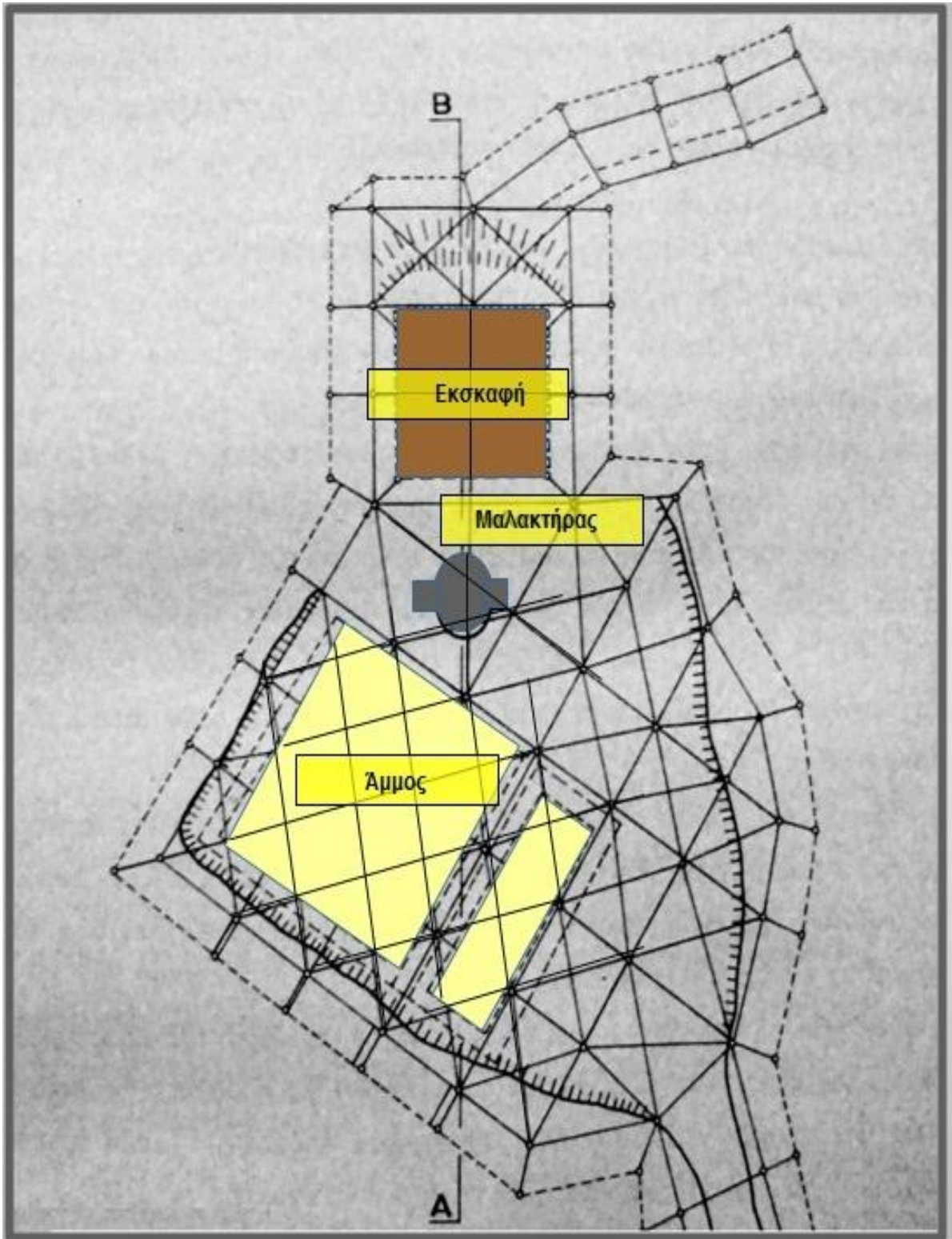
ΤΑ ΟΧΥΡΑ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

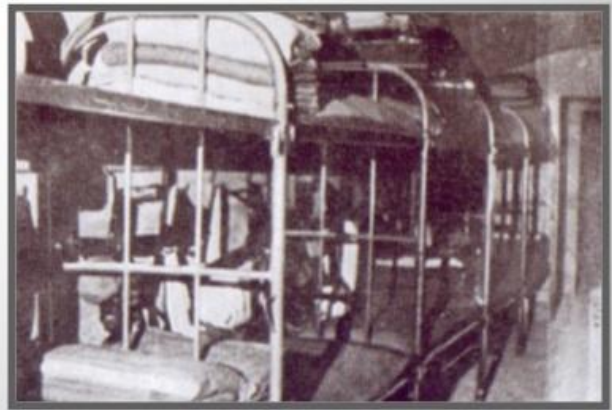
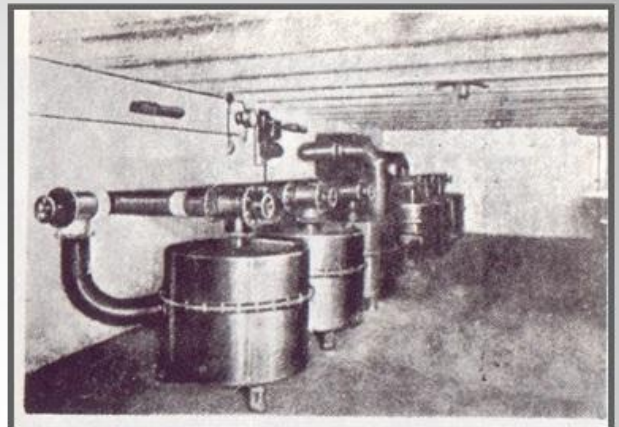
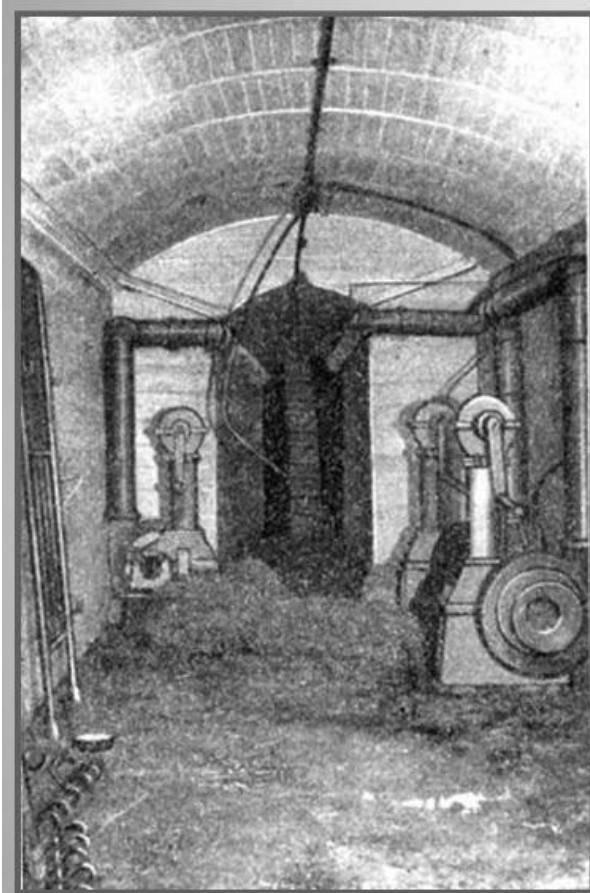

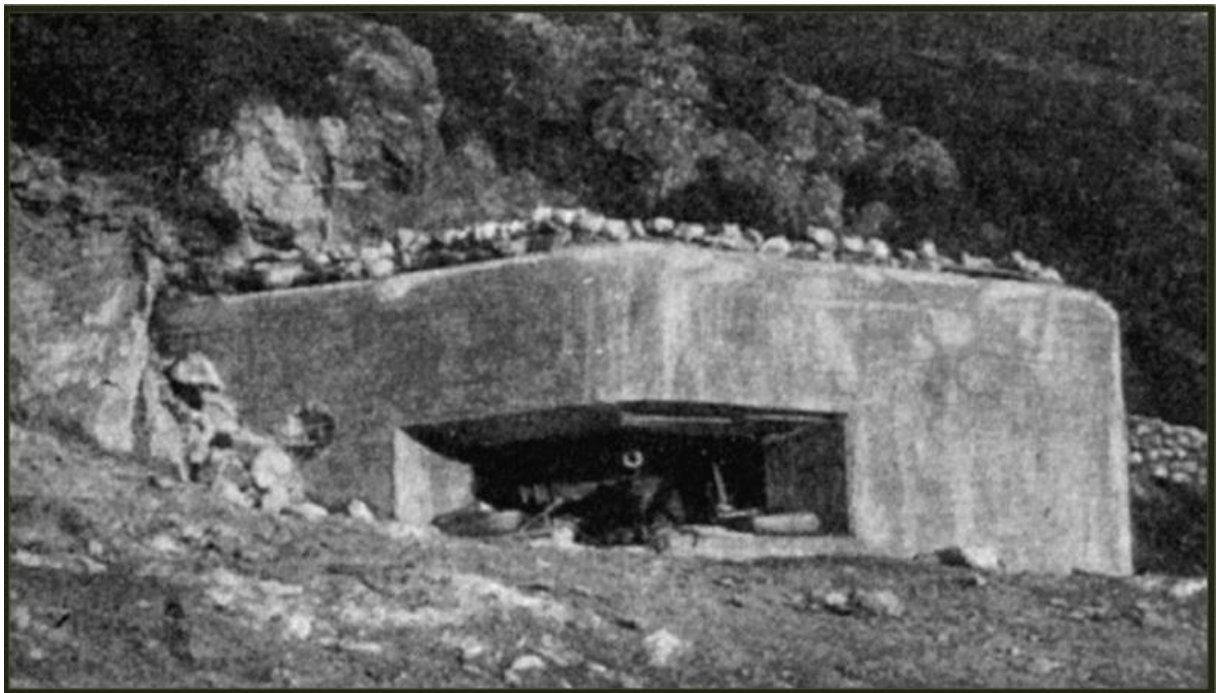
Οι παρακάτω φωτογραφίες από από το [σάιτ](#)

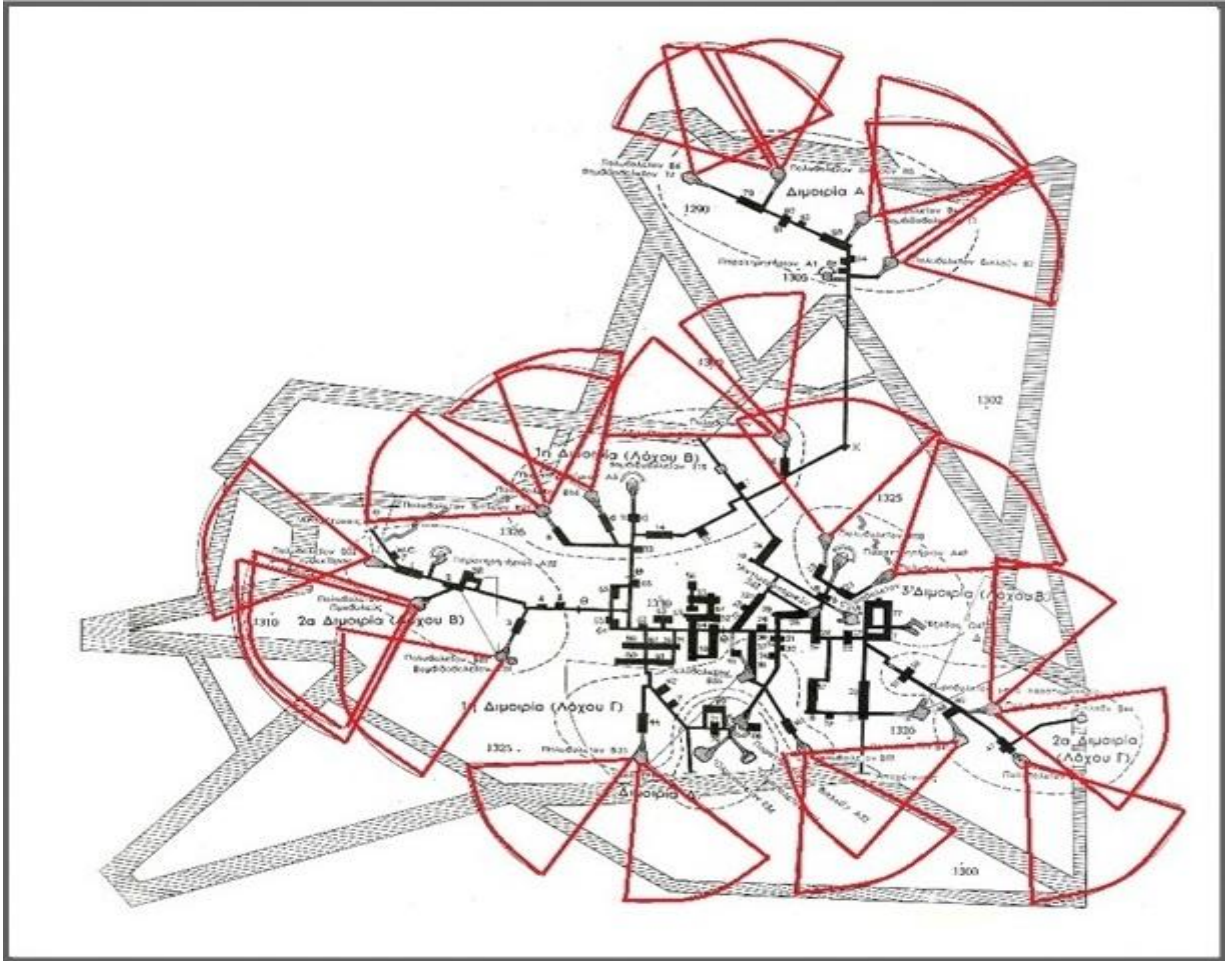

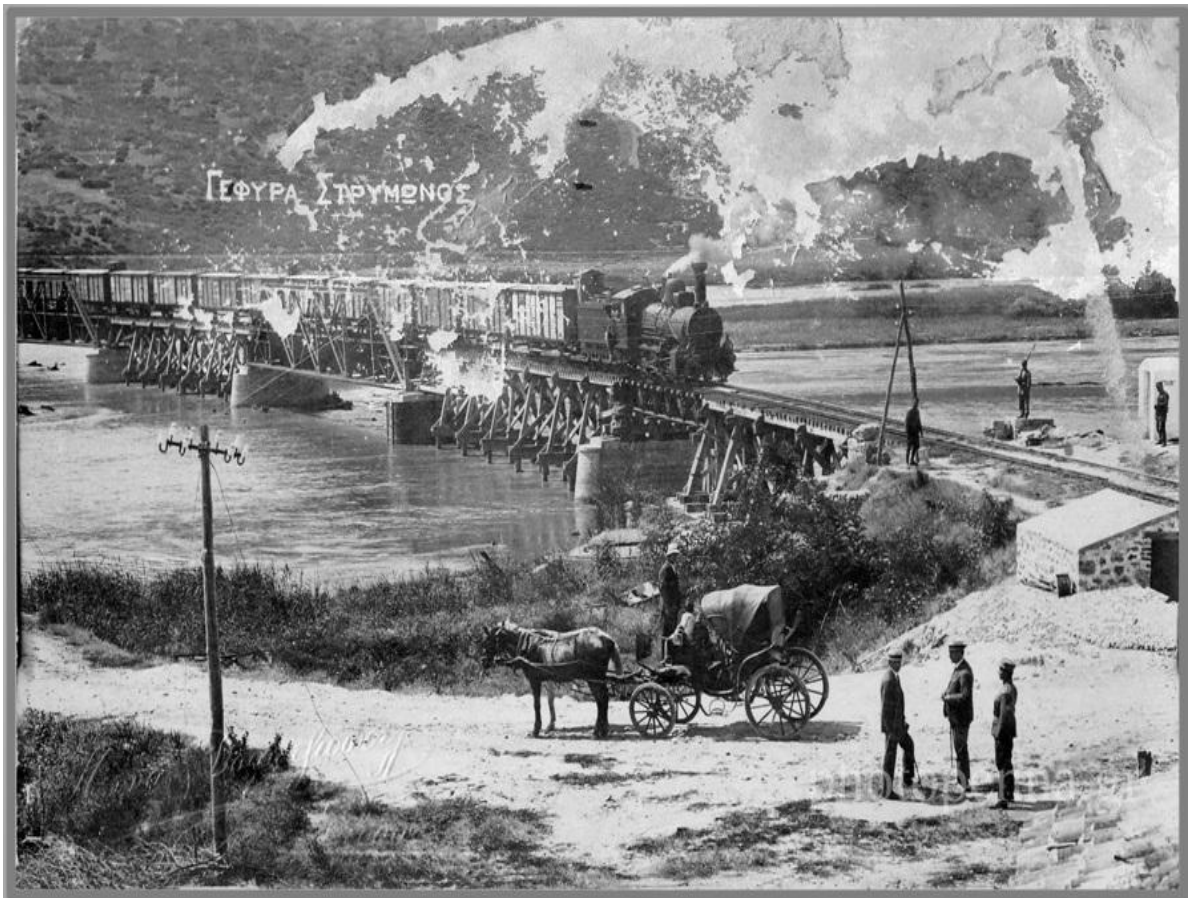

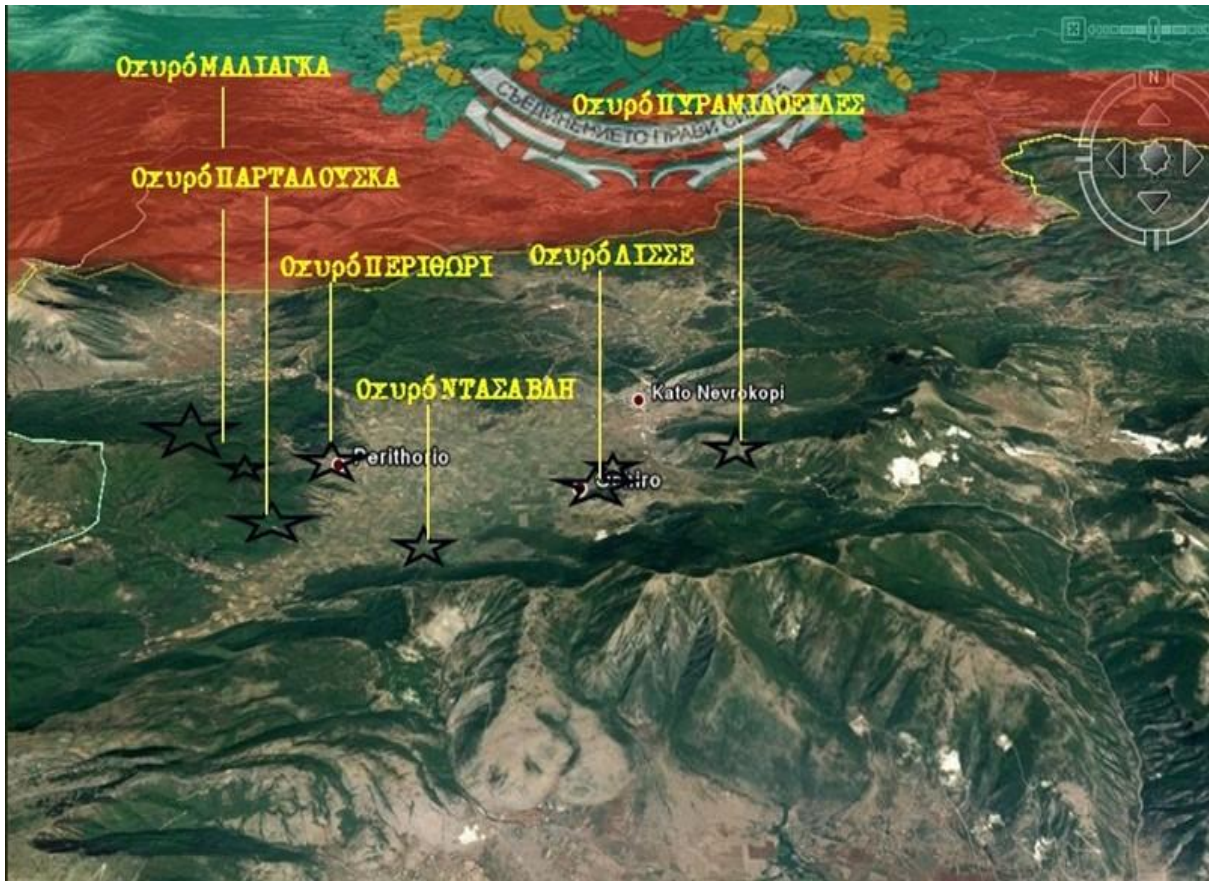

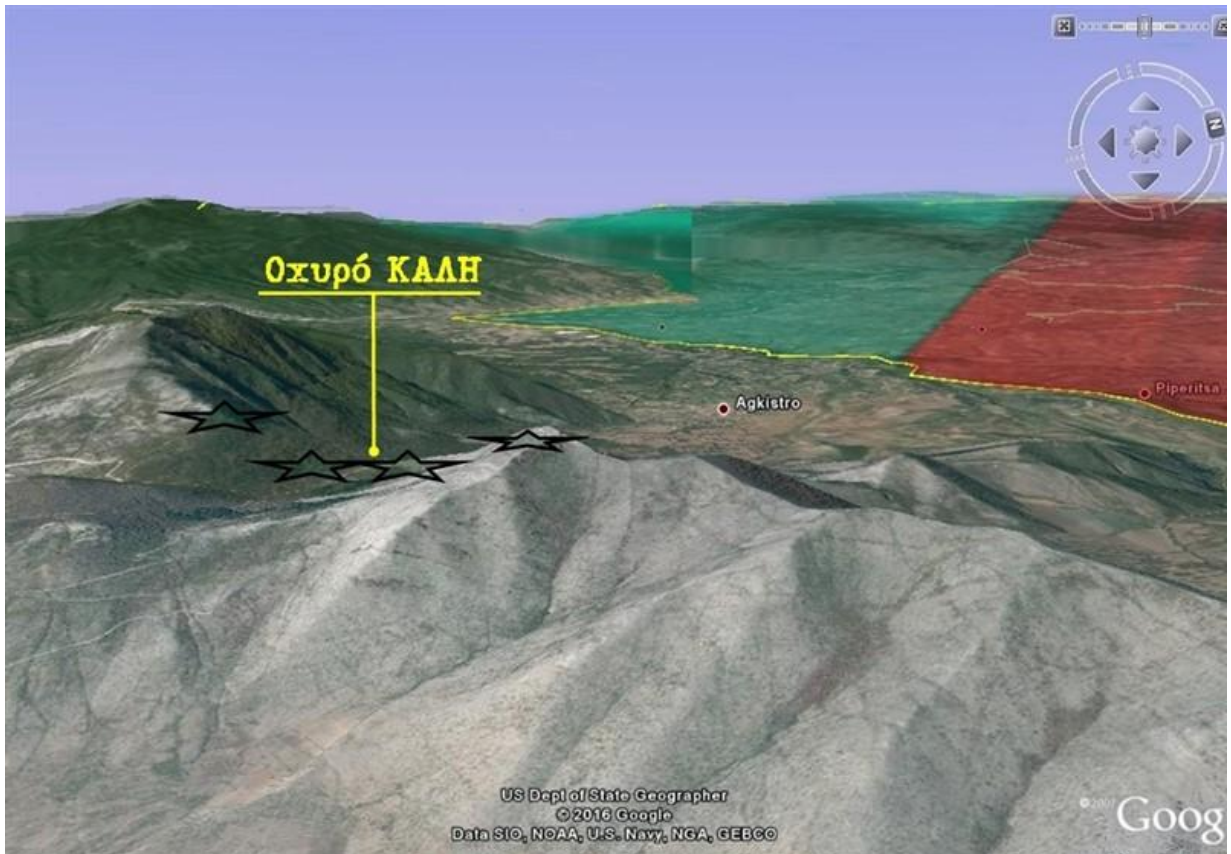

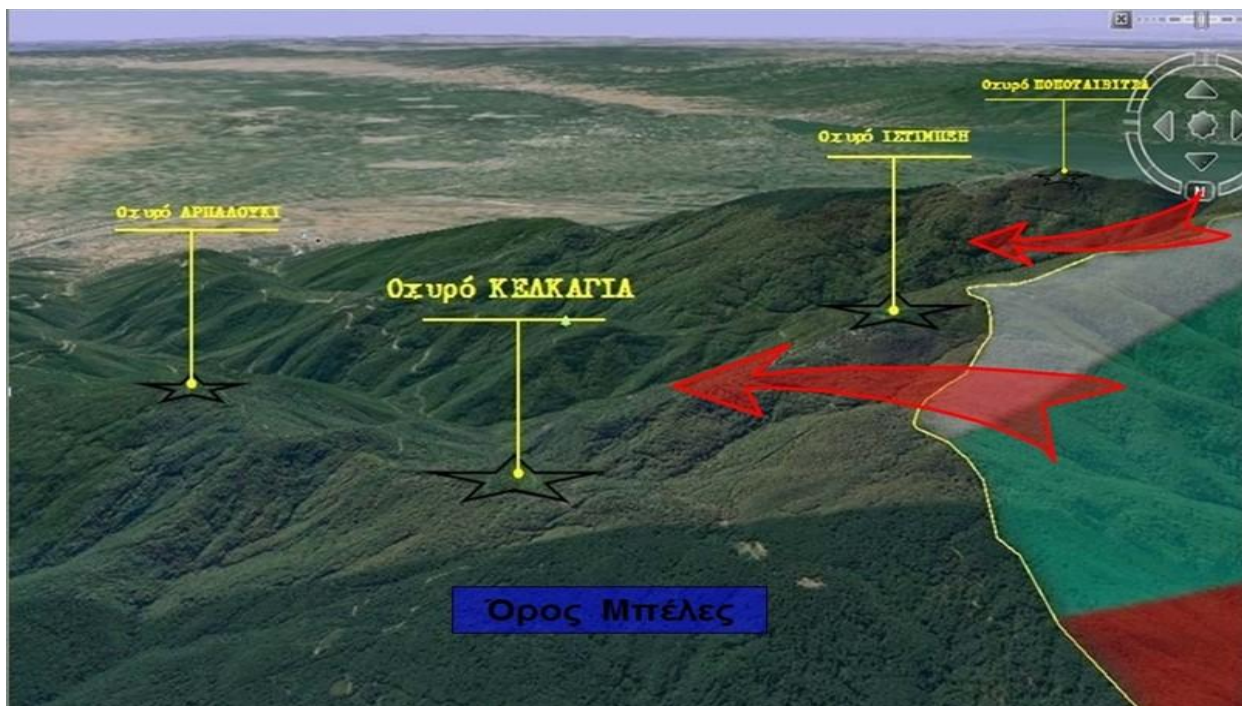
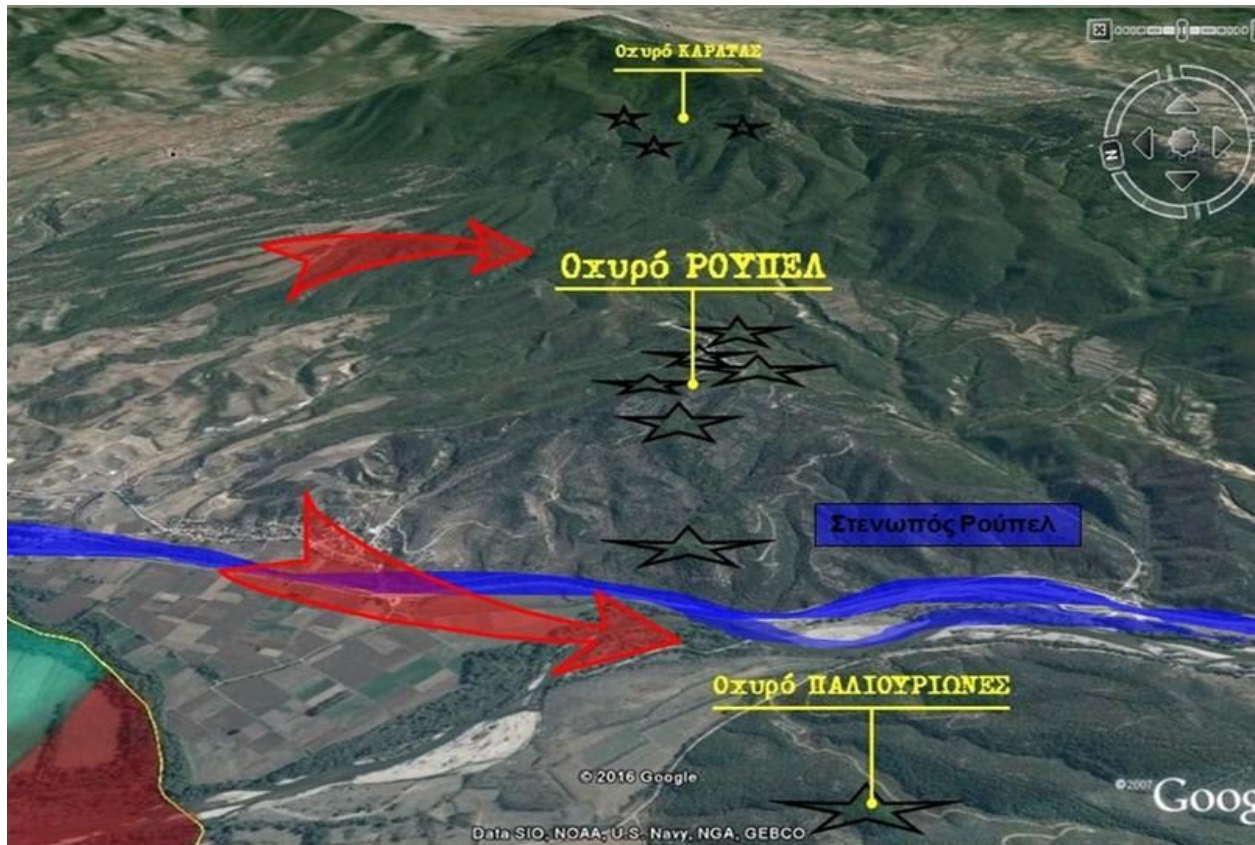

Θεοδόσης Π. Τάσιος

Αναδημοσίευση από το Βήμα 3 Μαρτίου 2002.

Πηγή : www.antibaro.gr/article